Министерство на образованието и науката

Основни моменти в проекта на държавен образователен стандарт за статута и професионалното развитието на педагогическите специалисти и директорите

3 май 2016 година

Предмет на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитието на педагогическите специалисти и директорите

- длъжностите на педагогическите специалисти – кои са?
- професионален профили на педагогическите специалисти – що е то?
- функциите на педагогическите специалисти и директорите – какво?
- необходимата професионална квалификация за заемане на длъжностите – длъжност и квалификация;
- условията и редът за повишаване на квалификацията, включително за придобиването на ПКС;
- кариерното развитие на педагогическите специалисти и директорите – равнопоставеност;
- атестиране: критерии, комисия, процедура, скала за оценяване – апробиране;
- обстоятелства, които се вписват в информационния регистър на одобрените програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти

Професионален профил:

Необходимите компетентности като съвкупност от знания, умения и отношения по нива на кариерното развитие за всеки вид педагогически специалист се определят в професионален профил.

Професионалният профил и постигнатите резултати в обучението на учениците им са основа за определяне на приоритети за професионално усъвършенстване, както и за подпомагане на самооценката и за атестирането на педагогическите специалисти

динамична и комплексна комбинация от

водещи до ефективни действия в реалния свят

Професионално усъвършенстване - квалификация

Повишаването на квалификацията е процес на непрекъсната подготовка за подновяване, поддържане, допълване и усъвършенстване на професионалната компетентност на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, който подпомага пълноценната им професионална реализация и кариерно развитие.

1. Задължителна квалификация (**48 акад. часа за периода на атестиране**), която се измерва чрез система от квалификационни кредити (**1 кредит се присъжда за 16 академични часа, от които не по-малко от 8 са присъствени**) и се удостоверява с документ

2. **Вътрешноинституционална квалификация**, организирана от образователните институции за обмяна на добри практики в различни форми, която **16 академични часа годишно** за всеки педагогически специалист.

3. Информационен регистър на одобрените програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти:

3.1. лица, регистрирани по реда на Търговския закон, на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или на Закона за кооперациите;

3.2. лица, учредени в съответствие със законодателството на друга държава членка.

Професионалното развитие на педагогическите специалисти

Кариерното развитие е процес на усъвършенстване на компетентности при последователно заемане на учителски или възпитателски длъжности или при придобиване на степени с цел повишаване качеството и ефективността на образованието.

Длъжностите в кариерното развитие на учителите и възпитатели, в т.ч. и на ресурсните учители и на болничните учителите, са:

- учител и възпитател;
- старши учител и старши възпитател;
- главен учител и главен възпитател.

На директорите и на педагогическите специалисти, заемащи длъжности, различни от учител и възпитател, кариерното развитие се осъществява чрез последователно придобиване на втора и първа степен. Присъждането им се извършва от работодателя.

Основа за кариерно развитие на педагогическите специалисти са учителският стаж, получените квалификационни кредити, придобитата професионално-квалификационна степен, както и резултатите от атестирането им.

По-големият брой квалификационни кредити и по-високата професионално-квалификационна степен са основание за по-бързо кариерно развитие на педагогическите специалисти, независимо от учителския стаж.

Професионално портфолио:

Създаването на професионално портфолио е процес на планиране, реализиране, събиране, отразяване и отчитане на постигнати резултати. Професионалното портфолио позволява в него да се събират, представят и съхраняват документи и материали, които доказват:

1. активно участие в образователния процес, в извънкласна и извънучилищна дейност;

2. динамиката на професионалните изяви – лични и на децата и учениците, с които работи;

3. професионалното усъвършенстване на педагогическия специалист;

4. кариерното развитие.

Достигнатото ниво на професионална компетентност, професионалните изяви, постигнатите резултати на децата и учениците и кариерното израстване, всеки учител, директор или друг педагогически специалист отразява в професионалното си портфолио.

С други думи професионалното портфолио отразява обективната самооценка на педагогическия специалист, поддържа мотивацията за повишаване на квалификацията и подпомага процеса на атестиране.

Какво съдържа професионалното портфолио?

Атестирането е …

Атестирането е на 4 години, което предполага за предходните четири години да бъдат изпълнени изискванията за задължителна квалификация (не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране и не по-малко от 16 академични часа годишно в рамките на вътрешноучилищната квалификация), за съставено професионално портфолио и др.

В тази връзка кога е логично да започне атестирането?

Процесът на атестиране представлява :

оценяване на:

- съответствието на дейността с професионалните компетентности на педагогическия специалист, определени в професионалния профил
- съответствието на дейността с изискванията за изпълнение на длъжността, а за директорите – и на управленската им компетентност
- постигнатите резултати на децата и учениците и установените потребности за подкрепа и консултиране с цел напредък

Получените, в резултат на процеса на атестиране, оценки

служат за:

- кариерно развитие чрез повишаване в длъжност или в степен
- поощряване на педагогическите специалисти, получили най-добрите оценки при атестирането, с отличия и награди
- мотивиране за професионално усъвършенстване и насочване за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти с цел подновяване, допълване и разширяване на професионалната им компетентност
- установяване на възможностите за подобряване на работата, за постигане на по-високо качество на изпълняваните задачи или за подкрепа на педагогически специалисти чрез определяне на наставник или наставници
- подпомагане на процеса на самооценяване от страна на педагогическите специалисти, мотивиране към себеразвитие и пълноценната реализация
- изработване на план за методическо и/или организационно подпомагане

Атестирането на педагогическите специалисти се извършва от комисия, определена от работодателя. Броят на членовете на комисията е нечетен, нейният председател и резервните членове се определят със от работодателя, съгласувано с педагогическия съвет, като в състава й се включват:

1. представители на работодателя, на финансиращия орган в случаите, когато той е различен от работодателя, на педагогическия съвет, на регионалното управление на образованието, както и родител от Обществения съвет, един представител на предприятие, с което партнира училище, един педагогически специалист за случаите, в които директорът членува в синдикална или в работодателска организация – при атестиране на директорите;

2. представители на работодателя, на регионалното управление на образованието и на педагогическия съвет, един педагогически специалист от институцията – определен за представител от национално представителните организации на работниците и служителите в образователната институция, в зависимост от членството на атестирания към съответната синдикална организация – при атестиране на учителите и другите педагогически специалисти.

Атестационната карта включва:

25 критерия по областите на компетентност, от които 5 са утвърдени от работодателя след решение на педагогическия съвет в зависимост от вида на образователната институция – за атестирането на учителите и другите педагогически специалисти;

25 критерия по областите на компетентност, от които 5 са определени от работодателя в зависимост от вида на образователната институция – за атестирането на директор;

Критерии за атестиране на директор и на учител

Области на професионална компетентност

Учител:

1. Планиране
2. Преподаване: стратегии и методи
3. Оценяване/диагностициране, ориентирани към резултати
4. Управление на класа/групата
5. Работа в екип и със заинтересованите страни:родители, социални партньори, бизнес и др.
6. Познаване и прилагане на нормативната уредба:училищна и учебна документация
7. Други професионални изисквания. Личностни качества
8. Критерии, определени от работодателя

Директор:

1. Планиране
2. Организация на образователния процес
3. Осъществен ефективен контрол
4. Управление на човешките ресурси, подкрепа, мотивиране и квалификация
5. Управление на финансови и материални ресурси
6. Социално партньорство и сътрудничество
7. Други професионални изисквания. Личностни качества
8. Критерии, определени от работодателя

Скала за оценяване:

Определянето на достигнатата степен на изпълнение на критериите по областите на компетентност се измерва в точки както при самооценката, така и при оценяването от страна на атестационната комисия и е:

1 точка – в случаите, когато професионални знания и умения на оценяваното лице имат необходимост от подобрение, съответстващо на длъжността;

1,5 точки – в случаите, когато оценяваното лице има необходимите компетентности, които му позволяват да изпълнява изискванията към длъжността и децата или на учениците постигат очакваните резултати от обучението по предмета или направлението;

2 точки – в случаите, когато дейността на оценяваното лице надвишава изискванията за изпълнението на длъжността, резултати от обучението на децата или на учениците надвишава очакваните резултати, притежаваните професионални компетентности позволяват активно участие в изпълнението на стратегията за развитие на институцията.

Скала за оценяване - 2

Окончателният резултат в атестационната карта на всеки учител, директор или друг педагогически специалист се изчислява по формулата с точност до 0,01:

ОР = 0,25СО + 0,75ОАК, където:

ОР е окончателният резултат, който се формира от сбора от оценката от самооценяването на атестираното лице, умножен с коефициент 0,25 и общата оценката на атестационната комисия, умножен с коефициент 0,75;

СО – самооценката на атестирания педагогически специалист;

ОАК – оценка на атестационната комисия.

Вид на образователни институции по области, в които е проведено апробиране											
Област	**ДГ**	**НУ**	**Про гимназия**	**ОУ**	**СОУ**	**Спортно у-ще**	**ПМГ**	**ЕГ**	**ПГ**	**ОЗ**	**Общо:**
Варна	2	1	0	1	3	1		1	1	0	10
Враца	2	2	0	3	2	0		0	1	0	10
Габрово	5	0	0	3	1	0		0	1	0	10
Пазарджик	2	1	1	2	1	0		1	2	0	10
София-град	2	0	0	1	4	2		0	1	1	11
Хасково	2	0	0	4	1	0	1	1	1	0	10
Общо:	**15**	**4**	**1**	**14**	**12**	**3**	**1**	**3**	**7**	**1**	**61**

Педагогически специалисти по видове длъжности и нива на кариерно развитие, участвали в апробирането																						
Област	**Учители**						**Възпитате-ли**			**Директор**	**Заместник-директори**					**Пед. съвет.**	**Психо-лог**	**Лого-пед**	**Спец. педагог**	**РКК**	**Други**	**Общо:**
	МУ	**У-л**	**СУ**	**ГУ**	**РУ**	**У-муз.**	**МВ**	**В**	**СВ**		**УД**	**АСД**	**СТ**	**УТД**	**УПД**							
Варна	1	14	34	7	2	2		1	1	10	6	2	1	1	1	5	4		4	2	7	**105**
Враца	2	12	60	6	1			4	8	10	1					2	1	1				**108**
Габрово	1	5	56	10	0	2	1	2	4	10	2				1	3			1	1		**99**
Пазарджик	2	3	39	6		1		1	7	10	7		1		2	5		1		3		**87**
София-град	8	37	33	5		1		3	3	11	6		1		1	3	3	3		3		**121**
Хасково		6	57	4	1	5		1	6	10	4					5	1					**100**
Общо:	**14**	**77**	**279**	**38**	**4**	**11**	**1**	**11**	**29**	**61**	**26**	**2**	**3**	**1**	**5**	**23**	**9**	**5**	**5**	**9**	**7**	**620**

Информационен регистър за одобрените програми за повишаване на квалификацията - обстоятелства, които се вписват в него

- наименование (фирма), правно-организационна форма, седалище и адрес на управление на юридическото лице, пожелало регистрация;
- номер и дата на заповедта, с която е одобрена програма за обучение;
- лицето, представляващо организацията;
- наименование на програмата за обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти с кратка анотация на програмата;
- форма на обучение, продължителност на обучението, брой квалификационни кредити, начин на завършване на обучението;
- списък на обучителите;
- срок на валидност на програмата;
- лице за контакт с координати – актуален адрес, телефон, електронен адрес, сайт и др.

Милка Коджабашиева